

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.пс.н. Галя Тодорова Герчева-Несторова,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

Относно: трудовете на д-р Йоана Михайлова Недялкова , представени за участие в обявения за нуждите на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ в ДВ бр. 97/ 13.11.2020г. конкурс, за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Организационна психология, експериментална психология)

Настоящата рецензия изготвям в качеството си на член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ във връзка с обявения в ДВ бр. 97 / 13.11.2020г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Организационна психология, експериментална психология). За участие в конкурса е подал документи един кандидат – д-р Йоана Михайлова Недялкова.

Д-р Йоана М. Недялкова е родена на 02.03.1966г. в град Варна. Завършва Шуменски университет „Константин Преславски“ през 1989г. и придобива образователно-квалификационна степен „магистър по педагогика“. През 2003г. придобива образователно –

квалификационна степен „магистър“ по психология във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“. През 2013г. защитава докторска дисертация във ВСУ „Черноризец Храбър“ и придобива образователната и научна степен „доктор по психология”.

До 1998г. работи в учебен отдел на ВМУ „Н.Й.Вапцаров“. От 1998г. до момента работи в учебен отдел като ръководител на сектор планиране във Фронт офис на ВСУ „Черноризец Храбър“. От 2009г. до 2019г. работи като хоноруван преподавател по дисциплините „Социални комуникации“, „Психология на управлението“, „Юридическа психология“, „Организационна психология“. От 2019г. до момента работи като преподавател към ДЧЕО и СДК по дисциплините „Социални комуникации“, „Психология на управлението“, „Експериментална психология“, „Организационна психология“, „Психология на възприятието“.

За участие в посочения конкурс д-р Йоана М.Недялкова представя 12 публикации, от които: монографии – 2 бр., статии – 4 бр., доклади на национални и международни научни форуми – 6 бр.

Цялостното впечатление, което остава, след запознаване с научната продукция на д-р Йоана Недялкова е, че тя концентрира своите изследователски търсения в актуални проблемни области на съвременната приложна психология. Активното ѝ участие в различни научни форуми с доклади, в които се представят нейните изследвания доказват авторитетното ѝ присъствие в областта на приложната психология.

Монографията „Агресията – теоретични и емпирични измерения. Стратегии за справяне“ (Издателски център на ВСУ „Черноризец Храбър“, 2020), се явява своеобразно обобщение на нейните дългогодишни творчески търсения в областта на агресията и проблемите, съпровождащи агресивното поведение, които са

представени в научни статии и доклади на редица национални и международни конференции и форуми.

В посочената монография д-р Йоана Недялкова поставя акцент върху възможностите за превенция и стратегии за справяне с агресията. Тя подлага на задълбочен теоретичен анализ психологическите концепции за агресията като феномен, като подчертава нейното широко отражение върху качеството на живот, както на агресорите, така и на хората, страдащи от проявена спрямо тях агресия. Особено при агресивните прояви е, че те обхващат широк диапазон от социалната активност на личността. Те се характеризират с различни степени на тежест и затруднения в социалните взаимодействия, във вербалната и невербална комуникация и различните форми на взаимоотношения. Със своите проучвания д-р Йоана Недялкова определено запълва съществуващ дефицит както във възможностите за ранна диагностика на агресията, така и в нейната превенция и използване на ефективни стратегии за справяне с нея у нас. Особено ценен е според мен подходът, който използва д-р Й. Недялкова при разработването на проблема и представянето му в монографията. Много умело тя синтезира различните подходи към проучването на агресията – задълбочен и критичен теоретичен анализ, представянето на проблемните области в реалния живот на хората, провокирани от агресия и възможните копинг стратегии, които могат да се използват за промяна от извършителите на агресивни актове и на които те могат да бъдат обучени от психолозите. По този начин в своята монография д-р Й. Недялкова защитава тезата, че психологията е наука, която се стреми не само към теоретични изследвания и обобщения, но и е насочена към конкретно приложение на установените закономерности в практиката за подобряване качеството на живот на хората.

Актуално звучат както резултатите от собствените проучвания на д-р Й. Недялкова, които тя прилага в монографията. Те могат да бъдат много добра основа за практическа терапевтична работа на специалисти, ангажирани с проблемите на нарушенията в социалните взаимодействия, породени от агресивно поведение.

Аналогичен прагматичен подход използва д-р Й. Недялкова и в частта, която разработва в монографията „Приложения на психологията в мениджмънта“ (Университетско издателство на ВСУ „Черноризец Храбър“). Интерес предизвиква изведеният от авторката акцент върху личността в процеса на управление. В този контекст тя разглежда проекциите в управлението на такива личностни качества като емоционална интелигентност, темперамент, характер и агресивното поведение на личността в управлението.

Очевидно е, че агресията и проблемите в емоционално – мотивационната сфера представляват проблематика, към която кандидатката проявява своите научно - изследователски предпочитания. Това ясно проличава в посочените от нея приноси характеристики на научно – изследователското ѝ творчество, които аз също така подкрепям.

Теоретичните анализи и емпиричните изследвания, които представя д-р Йоана Недялкова и в другите публикации са извършени изключително, прецизно и с висока понятийна точност. Представените за рецензиране статии и доклади доказват, че кандидатката умее да открива актуални в практико-приложен план проблеми, които да изследва задълбочено и да предлага практически подходи за решаването им. В нейните изследвания намират място и проблемите на самопознанието, комуникациите, емоциите и чувствата, екзистенциалните преживявания, същността на психотерапията като ефективна психологична помощ.

Още нещо, което считам, че е необходимо да се подчертае в контекста на представянето на кандидатката – резултатите от своите изследвания тя успява да включи успешно и в лекционните си курсове, които води със студенти от различни специалности. От друга страна, посочените цитирания свидетелстват за това, че д-р Йоана Недялкова е известен и авторитетен учен в своята област.

В качеството на основни приносни характеристики на нейното научно – изследователско творчество бих искала да подчертая следните:

- Научно аргументирана и емпирично доказани са същността и генезиса на тревожността като възможен фактор за пораждаване на агресивността;**
- Направена е систематизация на психологичните научно-теоретичните подходи към проучването на агресивността;**
- Създаден за български условия е инструмент за изследване на жизнения път на лишените от свобода в контекста на агресивността в резултат на който могат да се предлагат стратегии за оптимизиране на работата с тях;**
- Разработени са модели за терапевтична работа при проява на агресивно поведение в организационна среда;**
- Адаптиран е психологически инструментариум, който може да бъде използван за диагностика на агресивно поведение от специалисти по психология.**

В заключение искам да изразя своето положително становище по отношение на научно - изследователска и преподавателска дейност на д-р Йоана Недялкова, която съответства и на наукометричните изисквания, според представената от кандидатката справка. Считам, че всички процедури по провеждането на конкурса са спазени и

препоръчвам д-р Йоана Недялкова да бъде избрана на академичната длъжност „ доцент ” по обявения в ДВ бр. 97/13.11.2020г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Организационна психология, експериментална психология).

10.02.2021г.

Подпис:

/проф.д.пс.н.ГаляТ.Герчева-Несторова /